

Звіт
директора Навчально-методичного центру психологічної служби
системи освіти Вінницької області – Каменщук Тетяни Дмитрівни
про роботу у 2019 р.

Я, Каменщук Тетяна Дмитрівна, у 2019 р. здійснювала керівництво Навчально-методичним центром психологічної служби системи освіти Вінницької області на виконання Статуту Центру та у відповідності з чинним законодавством України.

Упродовж 2019 р. установа працювала за річним планом роботи, який затверджено Департаментом освіти і науки облдержадміністрації.

Центр є неприбутковою установою освіти, яка здійснює організаційні, координуючі, навчально-методичні та діагностико-корекційні функції в галузі практичної психології і соціальної роботи, відповідно до Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 р. № 509, зареєстрованого у Міністерстві юстиції 31.07.2018 р. за № 885/32337 та Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2017 р. № 1127.

Матеріально-технічна база. Центр орендує приміщення:

1 кімнату для організаційно-адміністративної роботи площею 23,5 кв. м. в будівлі, що рахується на балансі Департаменту освіти і науки ОДА.

1 кімната для методичної роботи площею 38 кв. м. в будівлі, що перебуває на балансі Департаменту агропромислового розвитку ОДА за адресою: м.Вінниця, вул. Соборна, б. 15-А, кім. 504.

Приміщення обладнані сучасними технічними засобами та укомплектовано методичними та дидактичними матеріалами.

Аналіз виконання річного плану роботи за напрямками діяльності
Центру у 2019 р.

В напрямку удосконалення організаційного рівня функціонування психологічної служби підготовлено проекти організаційно-методичних листів Департаменту освіти і науки облдержадміністрації щодо організації діяльності методистів з психологічної служби, працівників психологічної служби коледжів, технікумів, шкіл-інтернатів, позашкільних закладів освіти обласного підпорядкування (вересень 2019 р.).

У серпні 2019 р. окреслено пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2019-2020 н.р. та запроваджено нові форми документації практичних психологів та соціальних педагогів.

Центр співпрацює з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України в рамках дослідно-експериментальної роботи за 2-а напрямками: «Науково-методичні засади розроблення та впровадження алгоритмів, циклограм, діагностичних мінімумів діяльності працівників психологічної служби системи освіти»

(2017-2019 р.) та «Вдосконалення науково-методичного забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в умовах соціальної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами» (2018-2019 р.).

В рамках спільної науково-дослідницької роботи фахівці НМЦПССО Вінницької області підготували та провели заходи, як для працівників психологічної служби, так і для педагогів, викладачів ВНЗ, учнів, студентів, батьківської громадськості. Відповідні результати цієї діяльності за 2019 р. відображені в методичних посібниках Всеукраїнського Центру, зокрема видано рукопис «Інноваційні технології в діяльності Інклюзивно-ресурсного центру», жовтень 2019 р.

НМЦПССО Вінницької області є обласним координатором Всеукраїнського моніторингового дослідження «Надання допомоги дітям, постраждалим від військових дій і внутрішньо переміщеним особам у діяльності психологічної служби», яке проводиться протягом 2018-2020 років. За результатами моніторингового дослідження Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи розроблено довідник «Діяльність психологічної служби у системі освіти з надання допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій».

Працівники НМЦПССО Вінницької області беруть активну участь у реалізації 3-х Всеукраїнських та 1-го Обласного проєктів:

- «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації в групах і громадах, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат ВПО», що впроваджується Українським НМЦ практичної психології і соціальної роботи та ГО «ЛаСтрада-Україна»;

- «Впровадження програми виховної роботи з питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція», який реалізується Українським фондом «Благополуччя дітей»;

- «Попередження сексуального насильства та сексуальної експлуатації дітей у країнах Центральної та Східної Європи», що впроваджується Українським фондом «Благополуччя дітей»;

- «Підвищення обізнаності вразливого населення Вінницької та Хмельницької областей щодо безпечної міграції та працевлаштування», який реалізовується ВОПО «Джерело надії».

Прийнято участь у роботі атестаційної комісії Департаменту освіти і науки облдержадміністрації;

У 2019 році фахівцями НМЦПССО Вінницької області проведено 6 моніторингів обласного рівня, зокрема:

- аналіз стану розвитку та ефективності функціонування психологічних служб системи освіти районів, міст, ОТГ;

- участь працівників психологічної служби в реалізації державних та обласних програм;

- аналіз стану здійснення супроводу дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

- вивчення стану обстеження умов проживання дітей, які потребують підвищеної педагогічної уваги, виявлення деструктивних сімей, сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;

- узагальнення інформації про впровадження освітніх програм «Медіація однокласників», «Корисні звички», «Цікаво про корисне», «Сприяння просвітницькій роботі «рівний – рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя», «Дорослішай на здоров'я», «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» у закладах освіти.

- аналіз ситуації щодо охоплення соціально-психологічним супроводом дітей з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах, у тому числі дітей з сімей учасників АТО, дітей з сімей загиблих в АТО, з сімей вимушених переселенців.

Стан методичного забезпечення та впровадження інноваційних технологій в діяльність фахівців психологічної служби було винесено на засідання колегії Департаменту освіти і науки Вінницької облдержадміністрації (17 квітня 2019 р.).

Для забезпечення якісного методичного супроводу діяльності працівників психологічної служби в освітньому процесі, підвищення якості роботи, узагальнення та пропаганда кращого досвіду роботи НМЦПССО Вінницької області проведено понад 80 просвітницьких заходів для більш ніж 2 тис. педагогічних працівників та батьків. Актуальною тематикою заходів були: «Психологічний супровід дітей з різними психофізичними та індивідуальними особливостями»; «Психологічні аспекти роботи закладу освіти з питань профілактики суїцидальної та аутоагресивної поведінки учнів», «Створення сприятливого соціально-психологічного клімату в навчальному закладі та оптимізація змісту і форм психологічної просвіти здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків», «Складання Індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами», «Особливості взаємодії фахівців Інклюзивно-ресурсного центру з родинами, які виховують дітей з особливими освітніми потребами»; «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція», «Формування емоційної компетентності педагога в аспекті виховання учнівської молоді». Зокрема:

- 6 методичних нарад;
- 2 робочі зустрічі;
- 17 методичних семінарів для методистів з психологічної служби, практичних психологів та соціальних педагогів ЗЗСО, ЗДО області;
- 6 міжрайонних методичних семінарів;
- 12 виїзних навчально-практичних та методичних семінарів;
- 6 семінарів для працівників психологічної служби коледжів, технікумів;
- 2 засідання «Professional-студії» як форми обміну інноваційним досвідом методистів з психологічної служби;
- 5 засідань інтервізійних груп працівників психологічної служби;
- 12 навчальних тренінгів за просвітницькими програмами: «Базові навички медіатора в навчальному закладі. Забезпечення участі жінок і дітей у вирішенні конфліктів і миробудуванні», «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція», «Дорослішай на здоров'я», «Формування навичок

безпечної поведінки дітей», «Навчіть дитину захищатися» та з питань інклюзивного навчання.

- 7 лекцій у рамках курсів підвищення кваліфікації;
- 1 круглий стіл за підсумками впровадження програми виховних заходів з попередження торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»;

- 7 просвітницьких заходів для батьків;
- 1 просвітницько-профілактичний захід для учнів;
- 6 інформаційно-просвітницьких заходів для педагогічних працівників;

Під час проведення методичних та навчально-практичних семінарів всі учасники заходів забезпечуються методичними матеріалами з відповідної тематики.

Фахівцями НМЦПССО Вінницької області протягом 2019 р. було здійснено більш, ніж 1300 методичних та психологічних консультацій для методистів з психологічної служби, практичних психологів, соціальних педагогів, представників центрів СССДМ, вчителів. Надано понад 400 консультацій батькам, в тому числі і тим, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, прийомним батькам, батькам-вихователям ДБСТ. Забезпечено 150 індивідуальних консультацій дітям дошкільного та шкільного віку. Проведено 140 групових та індивідуальних корекційно-розвиткових занять з підвищення рівня розвитку пізнавальної сфери для дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами.

У рамках курсів підвищення кваліфікації тренінговими заняттями охоплено понад 100 прийомних батьків та батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, кандидатів у прийомні батьки.

Робота з батьківською та учнівською громадськістю передбачала проведення:

- 5 виїзних навчально-методичних та практичних семінарів за участю батьків дітей з особливими освітніми потребами;

- 5 тренінгових занять для прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів, піклувальників, кандидатів у прийомні батьки з метою підвищення їх психологічної культури та виховного потенціалу;

- 1 тренінгу для студентів Могилів-Подільського монтажно-економічного коледжу «Базові навички медіатора в навчальному закладі».

Заходами охоплено понад 300 осіб.

В області вперше проведено Всеукраїнський конкурс авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів за темою: «Нові технології у новій школі» в номінації «Профілактичні програми». Успішність якого підтверджена призовим II місцем на Всеукраїнському етапі Конкурсу, яке зайняла профілактична програма «Стрес як ресурс» Наталії Грабчак, практичного психолога КЗ «Чечельницької середньої загальноосвітньої школи I-III ст. №1».

За ініціативи НМЦПССО Вінницької області у січні-травні 2019 р. було проведено Обласний конкурс «Фахівець психологічної служби в інформаційному просторі», в рамках якого були організовані навчальні

семінари з питань застосування Google-технологій у роботі фахівців психологічної служби. В конкурсі взяли участь 26 працівників психологічної служби закладів освіти районів, міст, ОТГ області, які успішно презентували власні інтернет-сторінки та портфоліо.

У січні-лютому 2019 року фахівцями НМЦПССО Вінницької області спільно з відділом ювенальної превенції Управління превентивної діяльності ГУ національної поліції у Вінницькій області з питань запобігання вчиненню правопорушень взято участь у здійсненні 8 профілактичних заходів з дотримання прав і законних інтересів дітей, запобігання негативним проявам у дитячому середовищі. Охоплено 50 дітей шкільного віку закладів загальної середньої освіти Калинівського, Немирівського, Бершадського, Гайсинського, Жмеринського районів, м.Могилів-Подільського.

Працівники НМЦПССО Вінницької області взяли участь у Всеукраїнських заходах Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Українського НМЦ практичної психології та соціальної роботи НАПН України, зокрема з питань планування наукової та експериментальної роботи та технічних завдань наукових досліджень: «Науково-методичні засади розроблення та впровадження алгоритмів, циклограм, діагностичних мінімумів діяльності працівників психологічної служби системи освіти»; у підсумковій науково-практичній конференції за результатами III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Профілактичні програми»; у Міжнародному конгресі «Science sustainable development» до Всесвітнього дня науки, який відбувся у НАН України та Міжнародному форумі молодих науковців та дослідників «SCIENCE AND STUDY» (м.Київ); у Національному круглому столі «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації та вирішення конфліктів мирним шляхом в закладах освіти» в рамках проекту ГО «Ла Страда-Україна» «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному» та вирішення конфліктів мирним шляхом в закладах освіти Донецької та Луганської областей» за підтримки Міністерства освіти і науки України тощо.

Здійснено вивчення психологічних аспектів управлінської діяльності керівництва 2-х закладів освіти (анкетуванням охоплено 86 осіб).

З метою покращення методичного забезпечення діяльності служби було продовжено активне запровадження в діяльність працівників психологічної служби:

- методичних рекомендацій «Застосування діагностичних мінімумів у діяльності працівників психологічної служби» Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України;

- методичних рекомендацій з орієнтовних циклограм діяльності працівників психологічної служби різних типів закладів освіти;

- профілактичних програм практичних психологів та соціальних педагогів – переможців Всеукраїнського конкурсу авторських програм «Нові технології у новій школі»;

- методичних рекомендацій щодо запобігання та протидії насильству (лист МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480);
- методик, освітніх програм та Методичних рекомендацій про застосування діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей, згідно з листами Міністерства освіти і науки України від 30.10. 2018 № 1/9-656; від 18.07.2019 №1/9-462;
- професійного інструментарію фахівців психологічної служби(лист МОН України від 18.07.2019 №1/9-462);
- навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України, для використання фахівцями психологічної служби у закладах загальної середньої освіти та закладах дошкільної освіти: навчально-методичні посібники, підручники та навчальні програми з основ психології та соціальної педагогіки, згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 12.11.2018 № 1/9-690;
- «Комплексу освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації», спрямованих на формування та підвищення рівня конфліктологічної культури учасників освітнього процесу, рекомендованих листами Міністерства освіти і науки України від 30.08.2018 №1/9-516 «Щодо вирішення конфліктів серед дітей в закладах освіти шляхом впровадження медіації», від 27.06.2019 №1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019-2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування у дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок»;
- корекційних програм, яким надано гриф МОН України та рекомендованим для впровадження в діяльність працівників психологічної служби листом МОН від 18.07.2019 №1/9-462.
- розповсюджено для працівників психологічної служби закладів загальної середньої, спеціальної та позашкільної освіти обласного підпорядкування інформаційно-просвітницькі матеріали, а саме: інформаційно-просвітницькі ігри «Ліза та її друзі подорожують світом», які були надані Вінницькою обласною правозахисною організацією «Джерело надії» в рамках співпраці з НМЦПССО Вінницької області у реалізації проекту «Підвищення обізнаності вразливого населення Вінницької та Хмельницької областей щодо безпечної міграції та працевлаштування».

Моніторингова діяльність Центру:

Центр є координатором та організатором проведення в області Всеукраїнського моніторингового дослідження серед учасників освітнього процесу «Надання допомоги дітям, постраждалим від військових дій і внутрішньо переселеним особам в діяльності психологічної служби»;

Діяльність Центру відображена у 4-х кварталних звітах та річній аналітичній довідці, які отримали позитивну оцінку Департаменту освіти і науки облдержадміністрації, а також відділу психологічного супроводу та соціально-педагогічної роботи Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України (травень 2019 р.).

Досвід діяльності Центру у реалізації державних соціальних програм представлено у 30 інформаційних довідках для Департаменту освіти і науки ОДА.

У напрямку сприяння у професійному розвитку та підвищенні кваліфікації працівників Центру 4 працівника (директор та 3 методисти) – пройшли курси підвищення кваліфікації.

Досвід роботи НМЦПССО Вінницької області з питань попередження насильства над дітьми шляхом формування навичок безпечної поведінки презентовано під час підсумкового заходу ВБО «Український фонд «Благополуччя дітей» (м.Київ).

Підтримано нові проекти працівників Центру та проекти, які продовжуються реалізовуватися:

- науково-практичні семінари з пріоритетних напрямків діяльності фахівців психологічної служби спільно з кафедрою психології КВНЗ Вінницька академія неперервної освіти;

- методичне об'єднання працівників психологічної служби закладів вищої та фахової перед вищої освіти області;

- навчальні семінари-тренінги за просвітницькими програмами «Формування навичок безпечної поведінки дітей», «Навчіть дитину захищатися» з питань попередження сексуального насильства над дітьми;

- навчальні тренінги «Базові навички медіатора в навчальному закладі. Забезпечення участі жінок і дітей у вирішенні конфліктів і миробудуванні» в рамках проекту ГО «ЛаСтрада-Україна» «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації в групах та громадах, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат – ВПО»;

- навчання та впровадження просвітницької програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» в діяльність практичних психологів та соціальних педагогів ЗЗСО, коледжів, технікумів області;

- проекти «Школа свідомого батьківства», «Психічне здоров'я як стан інтелектуально-емоційної сфери особистості», як методичні порадики інформаційних матеріалів для практичних психологів;

- тренінгові заняття з родинами, які виховують дітей з особливостями в розвитку.

Спільне одночасне планування роботи фахівців Центру відбувається у форматі роботи в єдиному документі на Google-диску.

Мною надано індивідуальну консультативну допомогу: 45 сім'ям, які виховують дітей з ООП; 375 фахівцям психологічної служби, 190 педагогам інклюзивних НЗ.

Популяризація діяльності Центру у ЗМІ здійснюється шляхом системного висвітлення інформації про діяльність Центру у засобах масової інформації (сайт НМЦПССО та Департаменту освіти і науки), науково-методичні дослідження висвітлено у фахових виданнях (5 статей – у вітчизняних виданнях).

Індикаторами позитивних досягнень Центру у 2019 р. є:

- визнання діяльності Центру на задовільному рівні колегією Департаменту освіти і науки Вінницької облдержадміністрації (квітень 2019 р.);
- відзначено професійність колективу НМЦПССО Почесною грамотою Департаменту освіти і науки облдержадміністрації (квітень 2019 р.);
- відзначено професійну діяльність та вклад у розвиток психологічної служби України директора Центру – Каменчук Т.Д. Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України (лютий 2019 р.) та Подякою Міністерства освіти і науки України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» (травень 2019 р.).

Фінансово-господарська діяльність. Центр фінансується з обласного бюджету і є неприбутковим. Упродовж звітнього періоду особливу увагу приділялося фінансово-господарській діяльності установи, зміцненню його матеріально-технічної бази. Розрахунки по комунальних послугах і заробітній платі проводились вчасно. Кредиторської заборгованості - немає.

В цілому фінансово-господарська діяльність Центру забезпечує проведення освітнього процесу й здійснюється відповідно до нормативно-правових актів. Бюджетні кошти використовуються згідно з кошторисом без порушень. Нецільове використання коштів відсутнє.

Протягом 2019 року Центром виконано наступні зобов'язання по соціальних питаннях:

- забезпечено своєчасну виплату заробітної плати, розрахунків при вибутті у відпустку та при звільненні;
- забезпечено підвищення посадових окладів з 01.01.2019 р. усім працівникам та з 01.09.2019 р. – педагогічним працівникам.
- 100% педагогічних працівників отримали щорічну винагороду за сумлінну працю за 2019 рік в розмірі одного посадового окладу;
- 100% працівників отримали матеріальну допомогу на оздоровлення.

У напрямку сприяння покращенню іміджу Центру функціонує презентаційний сайт НМЦ ПССО Вінницької області, в рамках сайту Департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

Діяльність на всеукраїнському рівні підготовлено:

- проведено майстер-клас під час Всеукраїнського психологічного фестивалю «ПАРОСТОК» (Професійна Активність Розвиток Особистості Свідома Творчість Особистісна Компетентність), м. Київ, 4-7.04.2019.
- прийнято участь у Всеукраїнській нараді керівників обласних психологічних служб, що проводилася Інститутом модернізації змісту освіти (квітень 2019 р.).
- презентовано інноваційну педагогічну технологію на III Міжрегіональній науково-практичній конференції «Харківський осінній марафон психотехнологій», м. Харків, 26.10.2019 року.

- Підготовлено та проведено доповідь на звітному семінар-практикумі на тему «Нові технології в освітній діяльності фахівців ІРЦ: вдосконалюємо компетентності», м. Київ, 11.12.2019 р.

Пріоритети діяльності Центру у 2020 р.

- сприяти покращенню умов праці працівників Центру;
- провести обласний конкурс “Фахівець психологічної служби в інформаційному просторі” та науково-практичну конференцію спільно з кафедрою психології КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»;
- покращення методичного забезпечення та впровадження інноваційних технологій в діяльності фахівців психологічної служби;
- сприяння підвищенню якості роботи працівників психологічної служби шляхом проведення навчальних практичних заходів та залучення їх до підвищення кваліфікації;
- сприяння забезпеченню методичної допомоги фахівцям психологічної служби при здійсненні психолого-педагогічного супроводу дітей, які навчаються в інклюзивних групах/класах;
- підтримка професійних ініціатив, направлених на розвиток психологічної культури й толерантності в освітньому просторі;
- налагодження співпраці з обласними структурами за основними напрямками діяльності з метою обміну досвідом;
- підвищення ефективності діяльності психологічної служби в умовах децентралізації та реформування освіти;
- участь у науково-дослідній роботі всеукраїнського рівня: «Науково-методичні засади розроблення та впровадження алгоритмів, циклограм, діагностичних мінімумів діяльності працівників психологічної служби системи освіти»; «Вдосконалення науково-методичного забезпечення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів в умовах соціальної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами»;
- участь у всеукраїнських моніторингових дослідженнях.

Налагоджена постійна взаємодія з наступними установами: Департамент освіти і науки облдержадміністрації, КВНЗ «Вінницька Академія неперервної освіти» - кафедра психології, лабораторія з корекційної та інклюзивної освіти, Вінницький обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Вінницький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Обрій», ГО «ЛаСтрада-Україна», Вінницька ГО «Асоціація захисту прав та допомоги людям з інвалідністю «Відкриті серця», ВОПО «Джерело надії», ВБО «Український фонд «Благополуччя дітей».

Вчасно підготовлено звіт про роботу директора Центру та сплановано заходи на 2020 р.

Я переконана, що лише спільними зусиллями можна досягти успішних результатів в діяльності, тому висловлюю вдячність Департаменту освіти і науки облдержадміністрації за організаційно-методичну допомогу та сприяння, а також всім працівникам Центру за високий рівень виконання посадових обов'язків та особистий внесок у розвиток Центру.

Директор Центру

ТЕТЯНА Каменщук

24.12.2019 р.